

መልእክት ናብ ፊስቲቫል ስቶኮልም ዝተሳተፉ ፖለቲካዊ ውድባትን በርጌሳዊ ማሕበራትን

ካብ ሳዕሳዕኩም እንታይ ደኣ ዘይተቐጸጸኹም?

ካብ ዕለት 20 ክሳብ ዕለት 22 ኣምላ ኣብ ስቶኮልም ብዙሓት ወከልቲ ውድባትን፣ በርጌሳውያን ማሕበራትን ምሁራትን ዝተሳተፉዎ ፊስቲቫል ከምዝተኻየደን ከም ውጽኢት ናይቲ ኣብኡ ዝተካየደ ምርድዳኣ ድማ ኩሎም ዝተሰማምዕሉ ናይ **ሓባር መግለጺ** ኣውጺኦም ኣብ ናይ ዜና ማዕከናት ኣንቢቡ። ኣብ ፊስቲቫል ስቶኮልም ዝተሰታፉ ውድባትን በርጌሳዊ ማሕበራትን ቁጽሮም ብርክት ዝበለ ምንጻፍ ካብቲ ዝሓለፈ ፊስቲቫላት ፍሉይነት ከምዝነበሮ ዝሕብርኻ እንተኾነ እቲ ቀንዲ ፍሉይነት መሲሉ ዝተራእየኒ ግን ካብቲ ፊስቲቫል ብናይ **ሓባር መግለጺ** ምውጽኦም ኢዩ። እቶም ኣብ ፊስቲቫል ዝተሳተፉ መራሕትን ወከልትን ፖለቲካዊ ውድባትን በርጌሳዊ ማሕበራትን ምስ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ፊስቲቫል ኣገዳሲ ኣኼባ ብምክያድ ነዚ ዝሰዕብ ጸውዒት ከውጽኡ ተሰማሚዖም" ድማ ይብሉ። እዚ ተርእዮ'ዚ ኣብ ናይ ቅድሚ ሎሚ ዓመታት ዝነበረ ፊስቲቫላት ዘይተኸሰተ (ልሙድ ዘይነበረ) ኣካይዳ ኮይኑ ረኺቡዮ። ከም ተብግሶ ዝድነቕን ዝድገፍን ምዃኑ ድማ ከይጠቐስኩ ክሓልፍ ኣይደልን።

ካብ ኣያሎ ዓመታት ጀሚሩ ኣብዚ ቅንዚ ከም ጸበል ገብሪኤል ዓመት ዓመት ዝያሎ ፊስቲቫላት ክንርኢ ካብ ንጅምር ዓሰርተታት ሓሊፉ ኢዩ። እዚ በዓላትዚ ንብዙሕ ዓመታት፣ ኣብ ውሱናት ፈተውትን ኣባላትን ናይ ኣዳላዊ ፊስቲቫል ዝተሓጸረ ስምካ ኣብ ምድማቕን ውሽጣዊ ኩነታትካ ኣብ ምድልዳልን ዘተኮረ ናይ ፕሮፓጋንዳ መሳርሒ ኮይኑ ጸረኡ ኢዩ። ካብ ቅሩብ ዓመታት ጀሚሩ ድማ ካብ ዓንኬል ኣዕሩኽን ፈተውትን ኣዳለውቲ ፊስቲቫል ወጻኢ ዝኾኑ ውድባት፣ ማሕበራትን ውልቀ ሰባትን ብምዕዳምን ብምስታፍን ሰፍሕ ዝበለ ባይታ ምፍጣር ተጀሚሩ ክልመድ ይርኢ ኣሎ። ኮይኑ ግን እዚ ክሳብ ሕጂ ዝተራእየ ሰፍሕ ዝበለ ተሳታፍነት'ውን እንተኾነ ነቲ ዝጸንሐ ዕጉት ኩነታታት ናይ ፊስቲቫላት ክፍትነት ዝእምት መሲሉ ይርኢ ምበር ኣብ ትሕዝቶን ውጽኢትን ዝፈጠሮ ለውጢ የለን ክበሃል ይከኣል።

ናይ ብዙሓት ተፈላልዮምን ተረሓሒቕምን ዝነበሩ መራሕቲን ምሁራትን ኣብ ኣደ መኣዲ ኮፍ ኢሎም ክዝቶ ምርኣይ ተሰፋ ዝህቡን ኣብ ነንሕድሕድካ ምትእምማን ንክፍጠር ዝእምትን እንኳ እንተኾነ ኣብቲ ሓፈሻዊ ናይ ቃልሲ መሰርሕ ግን ዘበርክቶ ጭቡጥ ኣምንታዊ ውርሻ ኣይተራእየን። እቶም ዝተፈላለዩ ዕዳማት ዘቐረብዎ ጽሑፋትን፣ መግለጺ ናይቲ ፊስቲቫል ኣሰናዳኢ ኣካልን ደማሚርካ ናይ ዜና ማዕከናት ገጻት ምዝቕባብ ልሙድ ኣሰራርሓ ኮይኑ ይቐጽል ኣሎ።

እዚ ልሙድ ኣሰራርሓዚ ግን ንፊስቲቫላት ጥራይ ዝምልከት ኣይኮነን። ፖለቲካዊ ውድባት ዘካይድዎ ናይ ዝተፈላለዩ ውሽጣዊ ቅርጽታት ኣኼባ'ውን እንተኮነ "ብደምዳሚ ኣዋጅ . . ." ተቐናጅዮ ሰሙን ሰሙን ኣብ ናይ ዜና ማዕከናት ክቐልቀል ምርኣይ ልሙድ ጥራይ ዘይኮነ ከም መትከል ዝተወሰደ'ውን ይመስል። እቲ ዝወሃብ መግለጽታት ንምቕምም ዘይኮነ ትሕዝቶ ናይ'ቲ ብዝተፈላለዩ ኣካላት ብተደጋጋሚ ዝቐርብ ደምዳሚ መግለጺታትን ኣዋጅትን ተመሳሳልን ዘይቅየርን ብምዃኑ ሃረርታ ህዝቡን ኣንባብን ዘየዕግብ ጥራይ ዘይኮነ ኣሰልጅዊን ቀጻሊ ግብራዊ ተበግሶታት ዘይረኣዩሉን ይኸውን ስለዘሎ ኢዩ።

እቲ ኣብ ውሽጥና ዘሎ ጸገማት እንታይ ምዃኑ ኣለለና ፍታሕ ክንደልየሉን "ብሓባር ንምስራሕ ዘኸለና ባይታ ንምድህሳስ።" ካብ ዝብል መንፈስ ተበጊሱ ዝጽዎዕ ብዝተፈላለዩ ማሕበራትን ምሁራትን ዝካፈልዎ ኮንፈረንሰን ካልእ ናይ ዘተ መኣዲ እውን እንተኾነ ካብቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ዝተፍልየ ካልእ ጉሉሕ ኣበርክቶ ከመንጩ ኣይተራእየን። ኩሉ እቲ ብዝተፈላለዩ መልክዓት ዝያሎ ፖለቲካዊ ተበግሶታት ኣብ መደምደምታ ኣብቶም ኩሉ ዝሰማማዕሎም ንኩነታት ሃገርና ዝምልከቲ ሕቶታት ብምዝርዛር ናይ ሓባር ምርድዳኣ ከምዝተብጽሐን፣ ምልካዊ ስርዓት ኢሳያስ ኣብ ልዕሊ ህዝብና ዘውርዶ ግፍዒ ናብ ዝለዓለ ጠርዙ ደይቡ ከምዘሎን ካብ ምሕባር ሓሊፉ ካልእ መዋጽኢ ፍታሓት ወይ ኣደሰቲ ሓሳባት ክቐርብ ጨሪሹ ኣይርእን። ሓቂዩ ዝምድናታታት ውድባትን ማሕበራትን ካብቲ ናይ ቅድሚ ቅሩብ ዓመታት ዝነበረ ሃዋሁ እንዳተመሓየሸን እንዳሰፍሐን ይመጽእ ከምዘሎ ኩሉ ዝግንዘቦን ዝዕዘቦን ምዕባሌ ኢዩ። ኮይኑ ግን ምስቲ ካብ ጊዜ ናብ ጊዜ እንዳገደደ ዝኸይድ ሓደጋታት ናይ ሃገርና ኩነታት ኣነጻጸርካ ክርኢ ከሎ ጨሪሹ ዘይመጣጠን ግብረ መልሲ ኢዩ። ናብቲ ዘበገሰን ክጽሕፍ ዝደፋፋ-ኣኒን ጉዳይ ክምለሱ።

ተሳተፍቲ ፊስቲቫል ስቶኮልም ኣብዚ እዋንዚ ካብ ካልእ ጊዜ ንላዕሊ ንልዑላውነት ሃገር ዝፈታተን መድርኽ ምዃኑ ድሕሪ ምስግር ናብ ዝተፈላለዩ ወገናት ዘተኮረ ፣ጸውዒት፣ መታሓሳስ፣ መዘከርታ . . . ወዘተ" ይልእኩ።

እቲ "ዝተሰማምዕሉ ጸውዒታት" ናብ ኤርትራውያን፣ ናብ ጠ/ሚ ዶክተር ኣብይ ኣሕመድን ናብ ኣህጉራዊ ማሕበረ ሰብን ዘተኮረ ኢዩ። እቶም ኣገደሰቲ ጸውዒታት ኣብዚ ዝሰዕብ ነጥብታት ክጠቓለሉ ዝከኣል ይመስለን።

1. ፖለቲካዊ ሓይልታት፣ ልፍንታዊ ጽላላት፣ ህዝባዊ ምንቅስቃሳትን ማዕከናት ዜናን ኣንጻር ምልካዊ ጉጅለ ህ.ግ.ደ.ፍ ብሓባር ክጸምዱን ከወሃህዱን።
2. ሰራዊት ኤርትራ ኣብ ጎድኒ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ደው ኢሉ ፍትሕን ዲሞክራሲን ንምርግጋጽ ክቃለሱ።

- 3. ኣብ ኤርትራ ሕገ መንግስታዊ ትካላትን ሕጋዊነትን ከምዘየለ ፡ ናይ ሕልናን ፖለቲካን እሴት ነጻ ክልቀቐ ፡ ብሰም "ሃገራዊ ኣገልግሎት" ዝፍጸም ገደብ ኣልቦ ባርነታዊ ኣሰገዳድ ዕስክርና ደው ክብል።
- 4. ናይ ሰላም መሰርሕ ብፍጹም ብኩራት ህዝቢ ኤርትራ ይካየድ ከምዘሎ ፡

ኩሉ'ዚ ኣብ ናይ ሓባር ጸውዒት ተዘርዘሩ ዘሎ ሕቶታት እዋናዊን ናይ ኩሉ ደላይ ፍትሒ ኤርትራዊ ጠለባትን ኢዩ። ኣብዚ ጊዜዚ ብወልቀ ይኹን ብእኩብ፣ ቀሺ ይኹን ሺኽ ፣ዓቢ ይኹን ንእሽቶ ጳጳሰ'ውን ከይተረፉ ዝግበር ዘሎ ጸዋዒትን ለበዋን ናብዚ ነጥብታት'ዚ ዘተኮረ ኢዩ። ኩሉ ጸዋዒ ክኸውን ከሎ እቲ ተጸዋዒ መን ከምዝኸውንን እንታይ ክግበር ከምዘለዎን ምርጻእ ኣጸጋሚ ዝኾነሉ ኩነታት ይቐጽል ኣሎ።

ኣብ ዝኾነ ይኹን መሰርሕ ፖለቲካዊ ቃልሲ መሪሕን ተመራሕን እንተዘይኣልዩ እቲ ቃልሲ ሸቶኡ ብትኽክል ክወቅዕ ዘይሕሰብ ኢዩ። እቲ ፖለቲካዊ ውድብ (ውድባት) ህርመት ልቢ ህዝቢ እንዳተገንዘባ ናይ ምምራሕ ተራ ክጸወታ እቲ ህዝቢ ድማ ብምድጋፍን ብምእራምን ናይ ተመርሒ ተርኡ ክጸወት ንቡር ይኸውን።

ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ እቲ ካብ ፈሰቲሻል ስትሕልም ዝወጸ ናይ ስምምዕ ጸውዒታት ኣብዚ ጊዜ'ዚ ብኩሉ ወገናት ዝደፈኡን ዝእወየሉን ዘሎ ሕቶታት ኮይኑ ብዝተሓተ ነጥብታት ናይ ሓባር ናይ ቃልሲ ባይታ ንክፍጠር መበገሲ ክኸውን ዝኽእል ኮይኑ ይረገጻል። ፡፡ ናብ ፖለቲካዊ ጠለባት ክትርጎም ከሎ በዚ ዝሰብ ክጠቓለል ይኽእል።

- 1. ቅዋም ምሉእ ብምሉእ ኣብ ግብሪ ክተርጎም፡
- 2. ናይ ፖለቲካን ናይ ሕልናን ሓሳብን እሴት ብዘይ ቅድመ ኩነት ክፈትሑ፡
- 3. ብጉልባብ ሃገራዊ ኣገልግሎት ዝካየድ ዘሎ ገደብ ኣልቦ ባርነታዊ ዕስክርና ደው ክበል።
- 4. ዶብና ሰረት ልዑላውነት ሃገርናን ዜግነት ህዝብናን ስለዝኾነ ብቐልጠፍ ክሕንጸጽ . . . ንጠልብ።

እቲ ኩሉ ንመሰላትን ሕጋዊ ትካላትን ዝምልከት ዝርዝራት ኣብ ምትርጎም ቅዋም ስለ ዝምለስ ሓደ ብሓደ ምጥላቡ ብዙሕ ትርጉም ዝህብ ኮይኑ ኣይረገጸን።

እምበኣርከሰ እቲ ኩነታት ከምዚ ካብ ኮነ ፣ንብሰኹም ኣወሲንኩም ንካልኦት ጸውዒታት፣መተሓሳሲታት መዘከርታታት. . . ወዘተ ክትልእኩ ስለምታይ መዲብኩም? እዚ መገዲ'ዚኽ ክሳብ ክንደይ ተቐባልነት ክረክብ ይኽእል ኢልኩም ትሓሰቡ? ብካልእ ኣዘራርባ ንሕና በዚ ነጥብታት'ዚ ተሰማሚዕና ብሓባር ክንሰርሕ ተበጊስና ኣሎና ወይ ድማ ኣብ ሓጺር ጊዜ ተራኹብና ከነዕምቐን ከነሰፍሖን መዲብና ኣሎና ፣ ካልኦት ሰረታትን ምንቅስቓሳትን ኣብዚ ናይ ጥብታት'ዚ . . . እንተትብሉ'ዶ ተቐባልነት ኣይምረኹበኩምን ተሰፋ'ውን ኣይምዘራእኩምን?

ብወገነይ ሕጂ'ውን ክምብል በለ'ምበር ኣይተኻዕወን። ምክንያቱ ድማ ኣብዚ ኣዋርሕ'ዚ ዝካየድ ክትሳተፍዎ ትኽእሉን ዘለኩምን ብዙሕ ኣጋጣሚታት ከምዘሎ ኩልና ንፋልጦ ኢዩ። ኣብዚ ኣጋጣሚታት'ዚ ቡብወገንኩም ምስትደፍእሉ ተቐባልነቱ ክሰፍሖን ኣብቲ ዝድለ ብሓባር ናይ ምቅላስ ባይታ ክፍጠር ዘሎ ዕድል ንቐድሚት ኣብ ምስገምን ዓቢ ተራ ክጸወት ይኽእል ኢዩ። ከምዚ እንተዘይኮይኑ ግን እቲ ዝወሰድኩም ሰጉምቲ ትርጉም ኣልቦ ኮይኑ ከይተርፍ ዘሰግእ ኢዩ።

እዚ ጠለባት'ዚ ምስቲ ኣብዚ መድርኽ'ዚ ተፈጠሩ ዘሎ ኩነታት ብቐጥታ ዝተኣሳሰር ብምዃኑ ኣብ ውሽጥን ወጻኝን ዘሎ ህዝብና ዝድግፎን ክትርጎም ዝትምህዩን ምዃኑ ዘይከሓድ ኢዩ። ካብዚ ብምብጋስ ድማ ብሓሳብ ክንቀራረብን ክንቃነን ዝከኣል ይኸውን። ካብኡ ሰጊሩ እውን ናብ ኣህጉራዊ ማሕበረሰብ ምስ ዝቐርብ ተቐባልነትን ደገፍን ክርክብ ዝኽእል ሕቶታት ኢዩ ኢሊ ይኣምን።

ዘልኣለማዊ ዝኽሪ ንሰዋእትና
ብናይ ሓባር ቃልሰና ነረጋግጽ ልኡላውነት ሃገርና።

ደሰበለ መሓሪ